JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
SIEGBERT ALBER
19 päivänä toukokuuta 1998 *

A Johdanto

1. Tässä asiassa Alankomaiden kuningaskunta vaatii yli 3 miljoonan Alankomaiden guldenin (NLG) suuruista ohran vientitukea, jonka komissio on evännyt sillä perusteella, että hyödykkeet oli viety tullialueelta jo ennen kuin niistä oli tehty vienti-ilmoitus, jolloin mitään tarkastuksia ei voitu suorittaa. Asiassa on kysymys myös siitä, onko kantaja esittänyt tarvittavat todisteet menettelynsä säännöjenmukaisuudesta määräajassa.

B Tosiseikat ja asianosaisten vaatimukset

2. Vientitukea vaaditaan Alankomaista Venäjälle toimitetusta ohrasta. Ohra vietiin MS Stankov -nimisellä aluksella. Alus poistui yhteisön alueelta lauantaina 25.11.1989.

3. Komissio on vuoden 1993 lokakuussa laaditussa kokonaisselvityksessä perustellut rahoituksen epäämistä sillä, että Alankomaiden tulli Terneuzenissa hyväksyi tulliasiakirjat vasta 27.11.1989, vaikka alus oli poistunut yhteisön tullialueelta jo 25.11. Kokonaisselvityksen mukaan Alankomaiden viranomaiset ovat ilmoittaneet, että vientiasiakirjat oli esitetty viikonlopun aikana. Koska varsinainen toimivaltainen tullitoimipaikka oli ollut suljettuna viikonlopun, toinen toimipaikka [1] oli käsitellyt asian ja ottanut myös näytteitä myöhempää analyysia varten, jota ei kuitenkaan tehty. Toimivaltainen tullitoimipaikka oli hyväksynyt asiakirjat maanantaina 27.11.1989. Lloydsin alusten kulkua koskevasta rekisteristä oli kuitenkin ilmennyt, että alus ei ollut saapunut Terneuzeniin vaan oli Gentistä lähdettyään välittömästi poistunut yhteisön alueelta. Koska vienti-ilmoitus oli hyväksytty aluksen lähdön jälkeen ja koska ei ollut mitään konkreettisia todisteita siitä, että hyödykkeet oli ilmoitettu toimivaltaiselle tullitoimipaikalle mahdollisia (fyysisiä) tarkastuksia varten, vientitukea ei voida hyväksyä rahoitettavaksi.

4. Komissio oli suorittanut kokonaisselvityksen perustana olevan tarkastuksen vuonna

* Alkuperäinen kieli: saksa.

1 — Kantajan ilmoitusten mukaan myös tämä oli ollut Terneuzenissa sijaitseva tullitoimipaikka.

1991. Tarkastus kohdistui ennen kaikkea maksujen osalta toimivaltaiseen Alankomaiden viranomaiseen Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukteniin (jäljempänä HPA). Tarkastuksen tulokset esitettiin jo 14.1.1992 päivätyssä kertomuksessa. Myös siinä tuotiin esiin aluksen lähtöpäivän ja vienti-ilmoituksen tekopäivän välinen ero. Kertomuksen mukaan tämä aiheutti epävarmuutta siitä, oliko hyödykkeet ilmoitettu vientiin säädetyssä määräajassa eli ennen lähtöä ja oliko tullilla näin ollen ollut mahdollisuus tarkastaa hyödykkeet. Tämän vuoksi komissio (EMOTR [2]) pyysi kantajaa toimittamaan lisätietoja tämän epävarmuuden poistamiseksi.

5. Komissio toisti lisätietoja tai todisteita koskevan pyyntönsä myöhemmin vielä useaan kertaan. Tämä johti myös kirjeenvaihtoon [3] komission ja Alankomaiden viranomaisten välillä. Lopulta komissio määräsi, että pyydetyt asiakirjat ja todisteet on esitettävä viimeistään 15.12.1992.

6. Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat 14.12.1992 päivätyllä kirjeellä, että tietyt asiakirjat lähetetään myöhemmin. Asiakirjat toimitettiin komissiolle 19.7. ja 20.7.1993. Näiden asiakirjojen joukossa oli tulliviranomaisen lomake, jossa oli toimivaltaisen tulliasioitsijan käsin merkitsemiä huomautuksia, joiden mukaan hyödykkeet oli ilmoitettu ja tulliselvitetty 25.11. ja menettely oli saatettu loppuun 27.11.1989. Toimivaltainen virkamies oli antanut nämä tiedot joulukuussa 1989 vastauksena HPA:n kysymykseen.

7. Kantajan mukaan toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet kaiken sen, mitä yhteisön oikeuden säännösten noudattaminen edellyttää. Kantaja toteaa, että koska toimivaltainen tullitoimipaikka on viikonloppuisin yleensä suljettu, toinen tullitoimipaikka Terneuzenissa oli tulliselvittänyt hyödykkeet 25.11. ja ottanut myös näytteitä. Asiakirjat oli sitten annettu toimivaltaiselle tullitoimipaikalle, joka oli käsitellyt asian loppuun seuraavana työpäivänä eli maanantaina 27.11. mutta joka ei ollut merkinnyt lomakkeelle hyväksymispäiväksi oikeata päivämäärää 25.11. vaan erehdyksessä 27.11.

8. Lisäksi kantaja esittää laajaa selvitystä siitä, että alus todella oli Terneuzenissa 25.11.

9. Komission mukaan tämä viimeksi mainittu seikka ei ole kovin merkittävä. Komissio ei myöskään kiistä sitä, että alus lähti 25.11. Komission kannalta merkittävää on ennen kaikkea se, oliko vienti-ilmoitus hyväksytty ennen tullialueelta poistumista ja oliko

2 — Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto.

3 — Ks. mm. kanteen liitteet 2 ja 3.

tarkastusten suorittaminen ollut mahdollista. Komission mukaan kantaja ei ole määräajassa esittänyt tarpeellisia todisteita tästä.

10. Koska kantaja on eri mieltä, se on nostanut kanteen vaatien, että yhteisöjen tuomioistuin

— kumoaa Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1990 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 25 päivänä marraskuuta 1993 tehdyn komission päätöksen C(93) 3364 lopull., joka on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 8.12.1993 (L 301, s. 13), siltä osin kuin sillä ei ole hyväksytty 3 317 344,26 NLG:n suuruista summaa viljojen vientitukena,

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana,

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11. Kantaja vastustaa ensinnäkin sitä, että komissio on soveltanut yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 [4] 8 artiklan 2 kohtaa. Kantajan mukaan sitä ei voida moittia vähäisimmistäkään sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä. Alankomaiden viranomaiset ovat joka tapauksessa täyttäneet velvollisuudet, joita niillä on asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdan perusteella. Ne ovat huolehtineet siitä, että vientituki on tässä tapauksessa myönnetty kaikkien yhteisön oikeuden säännösten ja erityisesti maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 [5] 3, 4 ja 47 artiklan mukaisesti.

12. Komissio sitä vastoin ei pidä tätä seikkaa ratkaisevana. Sen mukaan kysymys on pikemminkin siitä, onko kantajan väitteen tueksi tarvittavat todisteet esitetty oikeaan aikaan. "Oikeaan aikaan" tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, onko ne esitetty komission asettamassa, 15.12.1992 päättyneessä määräajassa.

4 — EYVL L 94, s. 13
5 — EYVL L 351, s. 1.

C Asiaa koskevat säännökset

13. Asetuksen N:o 729/70 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Yhteisön sääntöjen mukaisesti maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnetyt vientituet viennille kolmansiin maihin rahoitetaan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti."

14. Myös asetuksen N:o 3665/87 3, 4 ja 47 artikla koskevat tätä asiaa. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"'Vientipäivällä' tarkoitetaan päivää, jona tulliviranomainen hyväksyy vienti-ilmoituksen, jossa ilmoitetaan, että tukea haetaan."

Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

Asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, johon edellä lainatussa kohdassa viitataan, säädetään seuraavaa:

"Tukiosastosta rahoitetaan

a) vientituet viennille kolmansiin maihin;

— —"

"Vienti-ilmoituksen hyväksymispäivän mukaan määräytyvät:

a) sovellettavan tuen määrä, jos tukea ei ole vahvistettu ennakolta;

— —"

Artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Vientipäivän mukaan määräytyvät vietävän tuotteen määrä, laatu ja ominaisuudet."

15. Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuen maksaminen edellyttää todistetta siitä, että tuotteet, joiden vienti-ilmoitus on hyväksytty, on viimeistään 60 päivän kuluessa *kyseisestä hyväksynnästä* viety sellaisenaan yhteisön tullialueelta — —." [6]

16. Asetuksen 47 artiklassa on tuen maksamismenettelyä koskevia säännöksiä.

6 — Kursivointi tässä.

17. Asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot toteuttavat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti toimenpiteet, jotka ovat tarpeen:

— rahastosta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi,

— sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja niihin kohdistuvien seuraamusten toteuttamiseksi,

— sellaisten summien takaisinperimiseksi, jotka on menetetty sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien seurauksena.

— —"

18. Asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Mikäli takaisinperintä ei ole täydellinen, yhteisö vastaa sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien rahoituksellisista seuraamuksista, lukuun ottamatta jäsenvaltioiden hallintoelinten tai toimielinten aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä aiheutuvia rahoituksellisia seuraamuksia."

D Tapauksen erittely

19. Ensiksi on tutkittava, oliko siitä, että tulliviranomaiset olivat hyväksyneet vienti-ilmoituksen jo ennen aluksen lähtöä, esitetty riittävät todisteet ennen kuin määräaika päättyi 15.12.1992. Kantaja viittaa tältä osin HPA:n asiakirjoihin. Silloin kun komissio vuonna 1991 teki tarkastuksen, näiden asiakirjojen joukossa oli jo tulliviranomaisten lomake, jossa oli toimivaltaisen tulliasioitsijan käsin merkitsemiä huomautuksia (lomake on kanteen liitteenä 15). Kantajan mukaan näistä merkinnöistä ilmenee, että vienti-ilmoitus oli hyväksytty 25.11.1989, että hyödykkeet oli tulliselvitetty samana päivänä ja että asiakirjojen käsittely saatettiin loppuun 27.11.1989. Ei siis voinut olla mitään epäilystä siitä, että hyödykkeistä oli tehty vienti-ilmoitus tulliviranomaisille jo ennen aluksen lähtöä.

20. Komissio toteaa tähän, että HPA:n asiakirjojen joukosta löytyneessä — ja kanteen liitteenä 13 [7] olevassa — lomakkeessa ei ole näitä merkintöjä. Komissio väittää lisäksi, että HPA:n leima on vain siinä lomakkeessa, jossa ei ole tulliasioitsijan merkintöjä (kanteen liite 13). Komissio päättelee tästä, että HPA on tehnyt päätöksen tuen myöntämisestä liitteenä 13 olevan asiakirjan perusteella, toisin sanoen tietämättä toimivaltaisen tulliasioitsijan myöhemmistä selvityksistä.

21. Tätä päätelmää ei kuitenkaan voida pitää väistämättömänä. Kuten kantaja on todennut, nämä merkinnät lisättiin HPA:n pyynnöstä. Se siis tiesi niiden sisällöstä.

22. Tällä ei kuitenkaan ole merkitystä käsiteltävänä olevassa tapauksessa. Tärkeää on se, oliko tulliasioitsijan käsin merkitsemät huomautukset sisältävä lomake toimitettu komissiolle määräajassa. Komission mukaan näin ei

7 — Liitteenä 13, samoin kuin liitteenä 15, on riidanalaisen hyödykkeen *tulliselvitystä koskeva tullitoimipaikan lomake*. Toimivaltaisen tulliasioitsijan merkintöjä on kuitenkin vain liitteenä 15 olevassa lomakkeessa.

ollut tapahtunut. Kyseinen lomake (kanteen liite 15) toimitettiin komissiolle vasta 19.7.1993 telekopiona.

23. Koska tulliasioitsijan käsin merkitsemät huomautukset sisältävässä lomakkeessa ei ole HPA:n leimaa — toisin kuin siinä lomakkeessa, jossa näitä selvityksiä ei ole —, on joka tapauksessa hyväksyttävä komission kanta, jonka mukaan HPA ei ole virallisesti kirjannut tätä lomaketta. Voidaan siis katsoa, ettei asiakirja ollut komission käytettävissä sen tarkastaessa HPA:n asiakirjoja.

24. Tämän vuoksi ei voida tehdä mitään päätelmiä myöskään toisesta tässä lomakkeessa olevasta huomautuksesta. Kohdan "Toimiston tekemä lähtötarkastus" alle on käsin merkitty "yhdenmukainen", ja siinä on viranomaisen leima, jossa on päivämäärä 27.11.1989. Tästä kohdasta ei ilmene, että vienti-ilmoitus olisi hyväksytty jo 25.11. Ei siis voida päätellä, että jo 25.11. oli tehty tarkastus, jossa päädyttiin tulokseen "luokka yhdenmukainen".

25. Kantaja vetoaa lisäksi 25.6.1992 ja 17.7.1992 päivättyihin kirjeisiinsä osoittaakseen, että se on esittänyt tarvittavat todisteet määräajassa (kirjeet ovat kanteen liitteinä 2 ja 3). Ne sisältävät kuitenkin vain toimivaltaisten viranomaisten täydentäviä selityksiä.

26. Viranomaiset toteavat kirjeissä muun muassa, että Terneuzenin tullitoimisto oli ollut suljettuna viikonlopun 25.—26.11.1989, mutta että toinen tullitoimipaikka oli kuitenkin käsitellyt vienti-ilmoituksen. MS Stankov oli ankkuroitunut Terneuzeniin 25.11.1989. Tulliasioitsijat olivat ottaneet siellä näytteitä, jotka asiantuntijat olivat sen jälkeen tutkineet. Vienti-ilmoitus oli käsitelty seuraavana työpäivänä eli 27.11.

27. Kantajan mukaan tässä on kysymys virallisesta, valan velvoittamana annetusta selvityksestä. Tämä ei kuitenkaan käy ilmi kirjeiden sisällöstä. Niitä ei näin ollen voida pitää riittävinä todistuskeinoina. Tässä yhteydessä on viitattava EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Sen mukaan silloin kun komissio kieltäytyy hyväksymästä EMOTR:sta maksettavaksi tiettyjä menoja sillä perusteella, että ne ovat aiheutuneet jäsenvaltion yhteisön lainsäädännön vastaisesta menettelystä, jäsenvaltion on näytettävä, että komission epäämän rahoituksen saamisen

edellytykset ovat täyttyneet. [8] Kun on kysymys siitä, onko jäsenvaltio tehnyt tarpeelliset tarkastukset, ei riitä, että jäsenvaltio vain väittää, että tarkastukset on tehty, esittämättä siitä todisteita. [9]

28. Komissio on tässä tapauksessa evännyt rahoituksen sen vuoksi, että HPA:n asiakirjoissa olevien tietojen mukaan tullimuodollisuudet suoritettiin vasta aluksen lähdettyä. Jäsenvaltion kuuluu sen jälkeen osoittaa, että vienti-ilmoitus oli tehty säädetyssä ajassa ja että rahoituksen saamisen edellytykset olivat siten täyttyneet. Alankomaiden toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan ole asetetussa, 15.12.1992 päättyneessä määräajassa esittäneet mitään todisteita, jotka voisivat tukea kesä- ja heinäkuussa 1992 päivätyissä kirjeissä olevia väitteitä.

29. Vaikka Terneuzenin satama- ja kanavasulkukonttorin rekisterin ja merenkulkurekisterin otteet ovat osittain ristiriitaisia ja epätäydellisiä ja vaikka komissio on asiasta toista mieltä, on mahdollista, että kyseinen alus kävi Terneuzenissa 25.11.1989. (Kantaja on väittänyt, että MS Stankovin kokoisen aluksen on lähestulkoon mahdotonta siirtyä merelle suoraan Gentistä, joten sen täytynyt kulkea Terneuzenin sulkujen kautta.) Pelkästään tällä ei kuitenkaan vielä voida osoittaa, että myös kyseiset tullimuodollisuudet suoritettiin tuona päivänä.

30. Kantajan esittämissä kirjeissä todetaan lisäksi, että lastista otettiin niin sanottuja pistokokeita, jotka analysoitiin myöhemmin. Komissio toteaa perustellusti, ettei näistä analyyseista ole esitetty mitään pöytäkirjoja. Nämä 25.6. ja 17.7.1992 päivätyt kirjeet eivät siis myöskään ole riittäviä todistuskeinoja.

31. Kantaja viittaa lisäksi tullitoimipaikan ilmoitukseen osoittaakseen, että pistokokeet otettiin ja että niiden tulokset vastasivat vienti-ilmoituksen sisältöä. (Tämä ilmoitus on kanteen liitteenä 14). Ilmoituksessa on kuitenkin vain yleisiä tietoja, joista ei voida päätellä, että MS Stankovista todella otettiin pistokokeita 25.11.

32. Kantaja toteaa tältä osin vielä, ettei ole mitään lakiin perustuvaa velvollisuutta ottaa näytteitä ohrasta, josta maksetaan vientitukea. Komissio ei kiistä tätä mutta toteaa, että nyt on kysymys siitä, oliko toimivaltaisilla viranomaisilla ylipäänsä mahdollisuutta ottaa

8 — Asia C-48/91, Alankomaat v. komissio, tuomio 10.11.1993 (Kok. 1993, s. I-5611, 16 kohta) ja asia 347/85, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 24.3.1988 (Kok. 1988, s. 1749, 14 kohta).

9 — Asia C-8/88, Saksa v. komissio, tuomio 12.6.1990 (Kok. 1990, s. I-2321, 25 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

tällaisia näytteitä. Sen mukaan kysymys ei ole tarkastusvelvollisuudesta — jota ei ollut olemassa — vaan mahdollisuudesta tehdä tarkastuksia.

33. Asetuksen N:o 3665/87 viides perustelukappale voisi olla osoitus siitä, että kulloinkin kysymyksessä olevat hyödykkeet on tarkastettava. Siinä säädetään seuraavaa: "toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että yhteisöstä vietävät — — tuotteet ovat tosiasiallisesti samoja, jotka kävivät läpi vientiä koskevat tullimuodollisuudet — —." Tässäkään ei ole säädetty näytteiden ottamisesta. Kantajaa ei kuitenkaan ole moitittu siitä, ettei se ole ottanut näytteitä. Väitteet koskevat pikemminkin sitä, etteivät hyödykkeet enää ollet yhteisön alueella, kun vienti-ilmoitus hyväksyttiin. Ei siis enää ollut mitään mahdollisuutta tarkastaa, voitiinko tässä tapauksessa ylipäänsä maksaa vientitukea.

34. Kysymys ei siis ole — kuten kantaja väittää — siitä, oliko tuen määrä muuttunut 25.11. ja 27.11. välisenä aikana, mitä seikkaa ei ole riitautettu. Vahinko voi aiheutua myös siitä, että vientituki on myönnetty perusteettomasti.

35. Siihen, oliko kantaja mahdollisesti noudattanut 15.12.1992 päättynyttä määräaikaa lähettäessään 14.12.1992 päivätyn kirjeensä, on todettava, että kirjeessä ei ollut mitään uusia todisteita, vaan siinä ainoastaan ilmoitettiin, että tietyt asiakirjat lähetetään myöhemmin.

36. Ei siis voida katsoa, että tämä kirje merkitsi, että komission asettamaa määräaikaa oli noudatettu. Tarpeellisten todisteiden hankkiminen ei voinut olla niin aikaavievää, ettei se ollut mahdollista määräajan kuluessa. Viranomaiset eivät ole vedonneet erityisten olosuhteiden olemassaoloon. Koska tarpeellisia todisteita ei toimitettu myöskään välittömästi tämän kirjeen jälkeen, vaan — kuten komissio perustellusti toteaa — vasta seitsemän kuukautta myöhemmin ja esittämättä mitään selitystä viivästykselle, ei voida katsoa, että kantaja olisi noudattanut määräaikaa lähettämällä 14.12. päivätyn kirjeen.

37. Alankomaiden kuningaskunta ei siis ole — ainakaan komission asettamassa määräajassa — esittänyt todisteita siitä, että vientitukien maksaminen oli perusteltua.

38. EMOTR:n tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä annetun asetuksen N:o 1723/72 [10] 1 artiklan 3 kohdan mukaan tällainen määräajan asettaminen on mahdollista. Tämä kohta kuuluu seuraavasti: "Ottaen huomioon erityisesti kyseessä olevien tietojen hankkimiseksi tarvittavan työn laajuus, komissiolle voidaan toimittaa lisätietoja sen vahvistamaan eräpäivään asti. Jos edellä mainittuja tietoja ei ole toimitettu asetetussa määräajassa, komissio tekee päätöksensä niiden tietojen perusteella, jotka sillä on vahvistettuna eräpäivänä hallussaan, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tietojen toimittaminen myöhässä on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi oikeutettua." Tämän mukaan komissio voi kieltäytyä vientitukien rahoittamisesta, jos kantaja kylläkin esittää tarvittavat todisteet mutta vasta komission asettaman määräajan jälkeen.

39. Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tämän asiassa Saksa vastaan komissio 22.6.1993 antamassaan tuomiossa, [11] johon komissio viittaa. Yhteisöjen tuomioistuin on komission määräaikojen asettamista koskevan toimivallan osalta viitannut asetuksen N:o 422/86 ensimmäiseen perustelukappaleeseen. [12] Siinä todetaan seuraavaa: "— — komission on voitava vahvistaa eräpäivä, johon mennessä jäsenvaltioiden on toimitettava täydentävät tiedot, ottaen huomioon tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen liittyvien töiden edistymisen, jotta jäsenvaltioiden tilit voitaisiin tarkastaa nopeasti."

40. Asetuksen N:o 1723/72 1 artiklan 3 kohdan mukaan komissio tekee päätöksensä niiden tietojen perusteella, jotka sillä on vahvistettuna eräpäivänä hallussaan. Asetuksen N:o 3665/87 4 artiklan 1 kohdasta voidaan päätellä epäsuorasti, että vienti-ilmoitus on hyväksyttävä ennen kuin hyödykkeet viedään tullialueelta. Tätä koskevaa tarpeellista — myös 4 artiklan 1 kohdassa mainittua — todistetta ei ole esitetty, koska määräajan päättymiseen mennessä ei ollut esitetty mitään todistetta siitä, että tulli-ilmoitus oli hyväksytty 25.11.1989.

41. Koska kantaja ei ole täyttänyt asetuksen N:o 3665/87 4 artiklan 1 kohdan mukaista tuen maksamisen edellytystä, asetuksen N:o 729/70 2 artiklan mukainen vientituen rahoitus on komission mukaan evättävä. Tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan ainoastaan "[y]hteisön sääntöjen mukaisesti maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnetyt" vientituet rahoitetaan.

42. Kantaja sitä vastoin katsoo, että komission päätös perustuu asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohtaan. Komission päätöksen johdanto-osassa viitataan sekä asetuksen 2 artiklaan että sen 8 artiklaan, eikä päätöksessä itsessään nimenomaisesti mainita, mikä tässä tapauksessa on rahoituksen epäämisen oikeudellinen perusta. Kantajan mukaan ei siis voida

10 — Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 26 päivänä heinäkuuta annettu komission asetus (ETY) N:o 1723/72 (EYVL L 186, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan maatalouden ohjaus- tukirahaston tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä annetun asetuksen (ETY) N:o 1723/72 muuttamisesta 25 päivänä helmikuuta 1986 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 422/86 (EYVL L 48, s. 31).

11 — Asia C-54/91, Saksa v. komissio, tuomio 22.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3399).

12 — Edellä alaviitteessä 11 mainittu asia Saksa v. komissio (tuomion 13 kohta).

ilman muuta olettaa, että komission päätös perustuu asetuksen 2 artiklaan.

43. Komissio viittaa tässä yhteydessä perustellusti päätöksensä viidenteen perustelukappaleeseen, joka koskee vientitukia viennille kolmansiin maihin ja jossa viitataan nimenomaisesti asetuksen N:o 729/70 2 ja 3 artiklaan.

44. Komissio viittaa perustellusti myös siihen, että asetuksen N:o 729/70 8 artiklan 2 kohdan soveltamisen edellytykset eivät ole täyttyneet, koska Alankomaiden viranomaiset ovat syyllistyneet laiminlyöntiin toimittaessaan asiakirjat komissiolle vasta 18 kuukautta myöhemmin eli seitsemän kuukautta komission asettaman määräajan päättymisen jälkeen, joten rahoituksen vastattavaksi ottaminen ei ollut perusteltua.

45. Koska näin ollen on osoitettu, ettei Alankomaiden kuningaskunta ollut toimittanut tarvittavia todisteita ainakaan määräajassa, ei ole mitään perustetta kumota (osittain) komission päätöstä.

46. Kantajan mukaan päätös on kumottava myös siitä syystä, että sillä on rikottu EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa, jossa määrätään, että päätökset on perusteltava. Kantajan mielestä komission päätös on yhtäältä tehty virheellisten tosiseikkojen pohjalta. Edellä on osoitettu, ettei näin ole, mutta vaikka tämä väite pitäisikin paikkansa, 190 artiklaa ei olisi rikottu. Tässä artiklassa vaaditaan vain, että päätökset on perusteltava. Sitä, ovatko perustelut oikeita vain virheellisiä, ei tutkita 190 artiklan perusteella.

47. Kantajan mukaan 190 artiklaa on rikottu toisaalta siten, ettei komissio ole päätöksessään ilmaissut selvästi, minkä vuoksi se on hylännyt kantajan mielestä vakuuttavat todisteet. Komissio kiistää tämän.

48. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan 190 artiklassa vahvistetun perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja siitä asiayhteydestä, jossa toimi on tehty. Tässä yhteydessä on otettava huomioon myös EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevien päätösten valmisteluun liittyvät erityiset olosuhteet. [13]

49. Tässä tapauksessa komission (EMOTR) ja toimivaltaisten viranomaisten välillä käytiin laajaa kirjeenvaihtoa. On siis katsottava, että viranomaiset saivat tiedon myöhemmin

13 — Asia 327/85, Alankomaat v. komissio, tuomio 25.2.1988 (Kok. 1988, s. 1065, 13 kohta) ja edellä alaviitteessä 11 mainittu asia Saksa v. komissio (tuomion 10 ja 12 kohta).

tehdyn päätöksen perusteista. Jo 14.1.1992 päivätystä kertomuksestakin sitä paitsi ilmenee, että oli epäilyksiä siitä, oliko hyödykkeet ilmoitettu vientiin määräajassa ja oliko tullilla ollut mahdollisuus tarkastaa hyödykkeet. Tämän vuoksi pyydettiin täydentäviä asiakirjoja. Komissio oli lokakuussa 1993 laaditussa kokonaisselvityksessään maininnut syyksi rahoituksen epäämiselle sen, että vientiilmoitus oli hyväksytty tullialueelta poistumisen jälkeen ja ettei ollut konkreettisia todisteita siitä, että hyödykkeet oli ilmoitettu tullille mahdollisesti tarvittavien tarkastusten tekemistä varten. Lisäksi komissio oli ilmoituksensa mukaan pyytänyt 12.11.1992 päivätyllä teleksillä tarkempia todisteita siitä, että vientiilmoitus todella oli tehty 25.11.1989 ja että näytteitä oli otettu.

50. Kantajan on siis täytynyt tietää, millä perusteilla rahoitus oli evättävä ja miksi se loppujen lopuksi evättiin sekä mitä todisteita siltä pyydettiin. Lisäksi kantajalla oli laajan kirjeenvaihdon yhteydessä mahdollisuus pyytää komissiolta lisätietoja siitä, mitä todisteita siltä pyydettiin.

51. Ei siis voida myöskään todeta, että EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa olisi rikottu.

Oikeudenkäyntikulut

52. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

E Ratkaisuehdotus

53. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Alankomaiden kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.